

lagt Bægten paa, at man saa vidt mulig skulde indskrænke de Forordninger, der stilles ved Examen. Det er Noget, som ofte har været gjort gjældende i Thinget — jeg erindrer saaledes, at det ærede Medlem fra Rjøge (Sprup) har udtalt sig i den Retning her i Thinget —, at det særlig var derimod, man skulde vende sig, naar man vilde opnaa nogenjomhelst Forbedring; det gjaldt om at faae Examenforordningerne indskrænke; disse Indskrænkninger vilde da virke tilbage paa selve Undervisningen, paa den Mand, hvori den førtes. De Forordninger, Kattelser og Tillæg, vi foreslaa, ere ikke mange, og de ere meget lette at overse; der sker ved dem en Bortkastelse af Fag, uden at der sættes Noget istedetfor. Det hedder saaledes i § 2 b, at for Studerende af den historisk-sproglige Retning bortfalder den skriftlige Oversættelse fra Dansk til Fransk. Fransk Stil ved Afgangsexamen falder altsaa bort. Det har viist sig, at den ikke svarede til de Forventninger, man stillede dertil; men selv om saa ikke var, maatte vi dog paa en eller anden Maade lette Undervisningen ved at komme den Maade, hvorpaa den drives, tillivs, og derfor have vi søgt at ramme den der, hvor der var Mulighed for at ramme den, nemlig gennem denne Stilskrivning, som man altid har klaget over, og som jeg troer, at den almindelige Mening i Thinget nærmest vil rette sig paa, naar vi i det Hele taget skulle foretage Forandring. Dette er det første Punkt, som jeg skal fremhæve, og det er jo en ren Bortfalden af dette Fag, som her finder Sted. Jeg vil her tage med, at der i § 3 findes en Bestemmelse om, at den skriftlige Prøve i Latin ved 4de Klasse's Soveexamen ligeledes skal bortfalde. Vrede Medlemmer ville erindre, at en saadan Prøve aldeles ikke findes i Loven af 1ste April 1871. Den blev senere paa Forlangende af Skolerne sat ind ved en Anordning, og man har altid breidret Administrationen, at den var fremkommen, idet man har sagt, at den var imod Lovens Mand samt virkede til Overbeholdelse for Drengene, hvilket man netop i sin Tid vilde undgaae. Denne Prøve falder altsaa nu bort, og med den bortfalder ogsaa Meget af den Overbeholdelse, som nu hviler paa 4de Klasse, hvor Alle ere enige om, at Trykket er stort. Paa disse Punkter er der opnaaet en virkelig Lettelse, uden at der er sat Nogetjomhelst istedetfor, som kunde behyde Drengene. Under a findes i § 3 den Bestemmelse, at Oldnordisk skal ophøre at være et nødvendigt Led af Undervisningen i Modersmaalet. Vrede Medlemmer ville erindre, at den Bestemmelse, at der skulde gives Undervisning i Oldnordisk, blev indsat i Loven af 1871 paa Grund af, at der havde gjort sig en stærk Strømning gjældende i Retning af, at Drengene

skulde lære det gamle danske Sprog, som man mente, at Oldnordisk repræsenterede. Jeg vil nu strax sige, at det er almindelig bekendt, at man dengang var saa forhippet paa at fremhæve den hypernationale Side ved det Oldnordiske, at man vilde slaa fast, at der virkelig var et Sprog, der hed Oldnordisk, og man vilde derfor have det oldnordiske Sprog repræsenteret i Loven, skjøndt der vel nu ikke er nogen Videnskabsmand, og vel neppe nok nogen Lægmand, som ikke veed, at der aldrig nogensinde har været et saadant Sprog. Dette vil jeg dog ikke bestemt paastaa, men ialtsald har det da ikke været det Islandiske, der nu læres i Skolerne, og som kaldes Oldnordisk. Det, der læres i Skolerne, er Islandisk; et oldnordisk Sprog eksisterer ikke, men det er jo forøvrigt ligegyldigt, hvad man kalder Tinget; det, man mener, er jo det Samme. Jeg tror, at den Bevægelse, som gjorde sig gjældende overfor at indsette Oldnordisk, lader sig meget let forklare. Dels havde jo vor gamle Literatur — jeg mener den Literatur, som skrives sig fra Dehlenschläger, den kan vel forøvrigt ikke kaldes gammel, da den jo skrives sig fra Aarene i dette Arhundrede før 1850 — i høi Grad støttet sig paa Oldnordisk. Dehlenschläger havde begyndt med at fremhæve den gamle islandiske Kulturs Betydning, og det var saa gaaet igennem hele vor Literatur. Trykket var stærkt, Bevægelsen var stor, og da saa desuden Grundtvig fremhævede den i høi Grad, saa kom Bølgerne ude fra Landet ind imod Hovedstaden og gjorde sig paa den Maade gjældende. Hertil kom da endvidere, at den ulykkelige Krig — hvad jo var meget rimeligt — førte til, at vi kastede os tilbage paa os selv, og at der fremkom en Strømning imod det germaniske Sprog. Vrede Medlemmer ville erindre, hvor bange man dengang var for Lybsk, og det var jo da naturligt, at man søgte at fremhæve Betydningen af det danske Sprog paa enhver mulig Maade samt at hjælpe Drengene til at faae saa megen dansk og national Undervisning som muligt; kun var det Skade, at man har sig galt ad dermed. Det Oldnordiske, som man har forlangt, har — derom tror jeg, at alle Skolemænd ere enige — ingenlunde staaet sin Prøve. Man har indbønt Drengene endel grammatikalke Regler i et meget vanskeligt Sprog, men i de Klækter, hvor man forlangte meget andet Arbejde af Drengene, hvor de lærte mange andre Sprog, har man ikke kunnet anvende saa megen Tid paa Oldnordisk, at det virkelig Befrugtende fra de islandiske Sagn og gamle Digte kunde komme til Drengene. Det forlangtes nu imidlertid til Examen, og der var altsaa ikke Mulighed for Andet, end at det Pensum, som Loven krævede, nemlig de 100 Eider, maatte læres. Nu er det jo mærkverdigt nok at se, at Strømningen er kommen til at gaa der-